

Vem ska vara hemma då barnet är sjukt?

Vård av barn (vab) kostade staten 5 miljarder kr år 2013. Det är en ökning med 0,7 miljarder kronor rån året innan. Under vintermånaderna toppar uttaget av tillfällig föräldrapenning Vinterkräksjukan blir i år extra svår och under de närmaste månaderna kommer troligtvis rekordmånga att vabba. Arbetsgivaren behöver visserligen inte betala någon lön för dem som vabbar, men det innebär ändå störningar i verksamheten och höga kostnader för företagen.

I dag är de flesta företag slimmade och man har inga vikarier att sätta in när någon vabbar. Allt fler jobb är också av sådan karaktär att man inte kan sätta in vikarier. Många sysslar med kvalificerade tjänster och är inte utbytbara. Ibland kan en kollega temporärt ta över arbetsuppgiften, men vanligare är att arbetet ligger kvar tills den som vabbar är åter i tjänst. Då har ”inkorgen” vuxit och det blir stressigt. Därför har ”jabbandet” ökat, dvs. att man är hemma med tillfälligt föräldrapeng, men jobbar i alla fall. Även detta skapar stress och det är ju en form av försäkringsbedrägeri.

Det förekommer att föräldrar grälar om vem som skall vara hemma då ett barn insjuknar. Det mår barnet inte bra av att höra. Enligt *Vi föräldrar* förekommer även s.k. Alvedonbarn, dvs. barn som har feber, men har fått en tablett innan han eller hon avlämnas på förskolan.

För en generation sedan fanns det inom socialtjänsten personal, som kom hem då man hade sjuka barn. Dessa barnsamariter/vårdare var ofta kvinnor, som själva hade haft barn och som således hade egen erfarenhet av att ta hand om sjuka barn. Denna personal finansierades med ett 35-procentigt stadsbidrag. Detta bidrag försvann dock. Statsbidragskonstruktionen ändrades och via skatteutjämningen får kommunerna nu pengarna i en ”påse”.

Det paradoxala är att samtidigt som många stressar för att hinna med både jobb och hem, har vi en hög arbetslöshet. I gruppen arbetslösa finns bland annat många medelålders svenska kvinnor och även invandrare, som har sådana personliga egenskaper och tillräckliga

kunskaper i svenska för att vara lämpade att ta hand om sjuka barn. Jag föreslår att vi använder arbetsmarknadspolitiska resurser för att skapa "riktiga" jobb åt dem. Dessa nya barnvårdare bör lämpligen organisatoriskt kopplas till en förskola, där de då kan gå in som extra resurs, när det inte finns några sjuka barn.

Med barnvårdare får vi fler i arbete och vi får in mer i skatt. Staten kommer att spara pengar genom lägre utgifter för tillfällig föräldraledighet, a-kassa, aktivitetsstöd och insatser som inte skapar några "riktiga" jobb. Företagen slipper oplanerade och kostsamma störningar i verksamheten. Föräldrarna får en mindre stressig tillvaro.

Men barnen då, behöver de inte sin mamma när de är sjuka? – Jo! De behöver både sin mamma och sin pappa, men det gäller även då de är friska. Min erfarenhet är att barnvårdare tar hand om sjuka barn på ett bra sätt. Systemet är dessutom helt frivilligt. Den förälder som vill stanna hemma under hela barnets sjukperiod får liksom idag göra det. De barnvårdare som anställs skall man således inte vara tvungen att släppa in i sitt hem, utan liksom inom hemtjänsten är hjälpen frivillig.

Jag bedömer att vi med barnvårdare kan spara ca två miljarder kronor om året. Vi behöver inte genomföra reformen i ett svep, utan vi kan börja i några försökskommuner. Dessa kommuner får då göra en överenskommelse med Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen, om överföring av en rimlig del av de pengar som staten sparar, när barnvårdare åter finns som en resurs i kommunen.

Ett system med barnvårdare för sjuka barn spar pengar och det är också bra för barnen och för integrationen. Den föreslagna satsningen på arbetslinjen har bara en nackdel. De som administrerar a-kassan och utbetalning av socialbidrag blir av med jobben.

Lars Markstedt

Ordf. i kommunrevisionen i Järfälla